

V PRAZE SE PRODÁVAJÍ DĚTI „VYROBENÉ“ NA ZAKÁZKU! Nelidský byznys ukrajinské skupiny kolem kliniky z Charkova

- CZ24 News | 1. června 2022

ČESKO/UKRAJINA: Službu poskytuje klientům z celého světa soukromá klinika sídlící na Ukrajině. Podle zjištění Seznam Zpráv se už tři roky touto kauzou zabývají detektivové z Národní centrály proti organizovanému zločinu.

Policie vyšetřuje byznys s novorozenci, který podle ní organizuje skupina kolem kliniky z Charkova. Jako základnu si pro něj vybrala Prahu. I proto, že v Česku jsou děravé zákony o náhradním mateřství.

Nerušeně, a původně i bez zájmu úřadů, se Praha stala centrem výnosného byznysu, o kterém policisté mluví jako o cynické výrobě a prodeji dětí.

Za poslední tři roky přišlo v pražských nemocnicích na svět nejméně třicet novorozenců, kteří pak – a to bylo miminkům jenom několik dní – pokračovali do celého světa.

Všechny případy se týkají takzvaného náhradního mateřství: cizí žena odnese embryo skutečných biologických rodičů, děti se rodí v Praze a tady se také úředně přepíše na otce – předem dohodnutého „kupce“, který si dítě odveze.

Cizinci si takhle mohou z Česka odvézt dítě už za 60 tisíc eur, tedy v přepočtu na koruny za milion a půl. Mezi zájemci jsou homosexuální páry a takzvaní singles, muži, kteří žijí dlouho bez partnerky a jako motiv uvádějí, že si jejich matka přála vnouče.

Službu poskytuje klientům z celého světa soukromá klinika sídlící na Ukrajině. Podle zjištění Seznam Zpráv se už tři roky touto kauzou zabývají detektivové z Národní centrály proti organizovanému zločinu. Podle prvního odhaleného případu, kdy bylo dítě odvezeno do Španělska, dali akci název Operace Španěl.

„Děti jsou vyráběny na zakázku a za úplatu, nejedná se zde primárně o poskytování služeb pro neplodné páry, které mají zdravotní komplikace a nemohou mít vlastní děti,“ potvrzuje mluvčí Národní centrály proti organizovanému zločinu Jaroslav Ibehej.

Ví se například o tom, že jedno dítě narozené v Praze se později ztratilo kdesi ve Spojených státech, a dodnes se pátrá, co s ním je. S dalšími, usazenými do takzvaných vajíček pro převážení kojenců, zase z Prahy odlétají lidé, které nikdo neproověřil – zda se vůbec dokáží o dítě náležitě postarat. Nebo zda nejde o pedofily.

Kauza, jak ji Seznam Zprávy zdokumentovaly a ověřily, názorně ukazuje, že „obchody“ s novorozenci se mohou v Praze odehrávat z prostého důvodu: v Česku – na rozdíl od jiných zemí – chybí pro

náhradního mateřství jasná pravidla.

Foto: Oficiální internetové stránky MV Ukrajiny, Razie ukrajinské policie proti podezřelým v případě „výroby“ dětí. Faksimile snímku zveřejněného ve zprávě, v níž úřady na Ukrajině o kauze informovaly.

Singles létali do Prahy. Pro děti

Příběh má podle všech ověřených zjištění Seznam Zpráv dvě ústřední místa. Kromě Prahy ještě zmíněnou Ukrajinu – konkrétně Charkov, kde sídlí reprodukční klinika lékaře Alexandra Feskova. Na Ukrajině jde o uznávaného odborníka v oboru léčby neplodnosti, ale také o podnikatele, jenž svůj úspěšný byznys vybudoval mimo jiné na službách zajišťujících umělé oplodnění.

Těsně před koncem loňského roku však ukrajinské ministerstvo vnitra zveřejnilo [krátkou zprávu](#), policie zatkla šest lidí napojených na nejmenovanou reprodukční kliniku, která poskytováním náhradního mateřství podle ukrajinských vyšetřovatelů fakticky kryla obchod s lidmi.

Policisté ve zprávě uvedli výpočet, že si podezřelí přišli na 1,2 milionu eur (v přepočtu kolem 30 milionů korun). Maximální trestní sazba: 15 let vězení.

„Pachatelé naverbovali ženy s nízkými příjmy, aby se zapojily do programu takzvaného náhradního mateřství. Ženy odjely родит miminka do Česka... Následně byly náhradní matky nuceny předstírat, že jsou biologické a vzdát se rodičovských práv ve prospěch cizinců,“ stojí v oznámení kyjevského ministerstva vnitra.

Jak se podle zjištění Seznam Zpráv ukazuje, bylo to finále rozsáhlého společného česko-ukrajinského vyšetřování, které začalo už kolem roku 2019 a policisty nakonec zavedlo do celé Evropy.

Alexander Michailovič Feskov (63)

Foto: www.feskov.ua, Alexander Michailovič Feskov – zakladatel sítě reprodukčních klinik.

- *Je ukrajinský lékař a vědec, specialista na léčbu neplodnosti. V Charkově založil kliniku, která se zaměřuje na poskytování služeb náhradního mateřství. Tedy na případy, kdy embryo biologických rodičů donosí jiná žena. Pobočky má i v dalších evropských městech.*
- *Koncem loňského roku oznámilo ukrajinské ministerstvo vnitra, že policie obvinila šest zaměstnanců kliniky kvůli obchodu s lidmi. Podle vyšetřovatelů klinika vozila náhradní matky rodit do Prahy, kam si pro děti létali budoucí otcové z celého světa. Podle ukrajinských zákonů je to zločin se sazbou až 15 let.*

V Praze měli tým

Podle poznatků českých policistů však obvinění vznesená na Ukrajině mnoho nezměnila. Byznys s „výrobou“ dětí běží jako dříve, byť v menším rozsahu.

Zájemci z celého světa si tak v katalogu charkovské kliniky stále mohou vybrat, jaké dítě by si přáli. Rasa, barva pleti, odstín vlasů – nic není problém. Dokonce ani dvojčata s rozdílným pohlavím.

Klinika podle toho ze své databáze vybírá vhodnou dárkyni vajíčka. A pak, jak píše ukrajinští policisté, naverbují organizátoři ženu, aby embryo odnosila. Využívají přitom ženy z chudých poměrů a vyplácejí jim odměnu ve výši 10 tisíc dolarů.

Tyto ženy, náhradní matky, se pak před porodem přesunují do Prahy, kde si je přebírá dobře organizovaný tým: chůva, tlumočnicka a člověk, který umí jednat s úřady. Zaregistrují náhradní matku k lékaři a vyřídí pro ni pojištění...

V té době zpravidla poprvé přiletí do České republiky také „klient“ – budoucí otec. Čeští detektivové během vyšetřování případu narazili na zákazníky z Číny, Spojených států, Norska, Švédska, Německa nebo z Řecka.

Foto: Michal Šula, V Doudlebské ulici v pražských Nuslích má sídlo firma Feskov Human Reproduction Group založená v roce 2017. Nevychází žádnou dohledatelnou činnost. Jejími majiteli jsou lékař Alexander Feskov a jeho manželka.

Předstírají, že jsou pár

Porod v Praze a následné vyřízení úředních náležitostí s otčovstvím na matrice má podle policistů svůj důvod: klinika totiž obchází ukrajinské právo.

To přikazuje, že náhradní matka smí dítě odnosit jen manželům, a to ještě za podmínky, že manželé nemohou mít děti a marně se pokoušeli o umělé oplodnění. Zcela se pak z možnosti využít náhradní mateřství vylučují homosexuálové. To je i odpověď na to, proč mezi klienty charkovské kliniky, kteří jsou „odbaveni“ v Praze, jsou homosexuální páry či singles.

„Dalším důvodem je poměrně vysoká úroveň zdravotnictví za relativně nízké ceny oproti jiným státům,“ přidává dozoruji žalobkyně Martina Adámková, proč je Praha pro byznys charkovské kliniky vhodným místem

Policie zmapovala, že s náhradní matkou svého dítěte jdou klienti-otcové na matriku, většinou dosud šlo o úřady v Praze 5 či v Praze 8. Muž a žena předstírají, že jsou pár, a především to, že dítě porodila náhradní matka, mají z popsanych důvodů přísně zakázáno přiznat.

Cizince, jehož u přepážky vidí poprvé v životě, pak náhradní matka úředně prohlásí za otce dítěte. Na to, aby se vše odehrálo bez administrativních zádrhelů, dohlíží spolupracovník ukrajinské kliniky. Nablízku je i pro případ, že by si náhradní matka svou roli v obchodu rozmyslela, a nechtěla se dítěte vzdát.

Po vyřízení na matrice už následuje porod, po němž cizinec dítěti vybaví na ambasádě své země potřebné doklady, odjezd na Letiště Václava Havla – a pak nový život s kojencem.

„Po narození dítěte podepíše matka sadu dokumentů, v nichž se vzdává práv k dítěti a uděluje souhlas s jeho vycestováním do země otce, a současně podepisuje muži plnou moc, aby mohl veškeré právní úkony ve vztahu k dítěti činit samostatně,“ popisuje mluvčí Národní centrály proti organizovanému zločinu Ibehej.

Co je náhradní rodičovství

Jde o případy, kdy žena „odnosí“ dítě skutečným biologickým rodičům, kteří například ze zdravotních důvodů nemohou mít dítě přirozenou cestou. V Česku není zakázané, chybí pro něj však jasná pravidla. Náhradní matka za tuto službu nesmí dostat odměnu, jen úhradu nezbytných nákladů. Nejprve náhradní matka úředně uzná otcovství biologického otce, poté musí proběhnout klasický proces osvojení – tak aby se oficiální matkou stala i žena z objednatelského páru.

Právě na toto narazili policisté vyšetřující kauzu ukrajinské kliniky: tím, že ukrajinské náhradní matky rodí v Praze a otcové jsou cizinci z různých koutů světa, celý proces se vyhýbá jakémukoli dohledu českých úřadů. Dítě si tak může touto cestou koupit kdokoli – i pedofil nebo nezralý člověk, kterého potomek přestane po nějaké chvíli bavit. Stejně tak chybí cílený dohled, jak děti prospívají a jestli se o ně otcové dobře starají.

Profesor vše odmítá, řekl právník

Seznam Zprávy uznávaného profesora Feskova kontaktovaly. Reportér se dovolal na jeho mobilní telefon. Lékař se však omluvil, že nemůže ke kauze poskytovat žádné informace. **„Pošlu vám**

kontakt na svého právníka,” řekl.

Feskovův český advokát Marek Eichler si nechal poslat deset otázek, v nichž se Seznam Zprávy ptaly na všechny podrobnosti kauzy a na profesоровu roli. Advokát odpověděl jen v několika větách.

„Klient kategoricky odmítá, že by se měl on, klinika či někdo z dalších osob z jeho okolí účastnit ‚výroby a prodeje dětí‘, vydírání otců či nějakého vykořisťování náhradních matek. Skutečnost, že policie či české úřady mají s danou věcí nějaké etické či morální problémy, samo o sobě neznamená, že je provozování náhradního mateřství nelegální,” napsal Eichler.

Dodal, že náhradní mateřství je pro řadu lidí jedinou možností, jak mít potomka. „A proto je zcela logické, že tento způsob se stává populárním, kdy existuje i řada států, ve kterých náhradní mateřství není trestné či obdobně právně problematické,” uvedl advokát Eichler.

Skryto za číslem jednacím

Jenomže ukrajinské zákony takhle poskytnuté náhradní rodičovství zakazují. Podle tamních paragrafů se musí dítě dostat výhradně k rodičům, kteří nemohou mít vlastní potomky a nedaří se jim ani umělé oplodnění (jak už bylo uvedeno, vyloučeny jsou páry stejného pohlaví a stejně tak „singles“). Porodem v Praze tak charkovská klinika mohla podle policistů ukrajinská pravidla snadno obcházet.

„V podstatě kdokoliv, kdo má dostatek finančních prostředků, si může pořídit dítě doslova na zakázku,” říká Lukáš Starý, český zástupce v organizaci Eurojust, evropské jednotce pro justiční spolupráci, která pomáhala organizovat vyšetřování případu napříč různými státy.

Porodní turistikou se však novorozené děti a jejich otcové dostali mimo dohled úřadů. Na Ukrajině klinika náhradní matku zatajila, v Čechách zase před lékaři byla jen běžnou rodičkou. A na českých úřadech pak zase podle zjištění policie už jenom „číslem jednacím“, které chce zapsat dítěti otce.

Podle Martina Šalka, mluvčího radnice Prahy 8, postupovala matrika přesně podle občanského zákoníku. ***„V dané problematice poskytl matriční úřad součinnost policii,”*** podotýká mluvčí Šálek.

„Není samozřejmě v moci lékařů a ošetřujícího personálu dále posuzovat osud rodiček a jejich dětí,” říká Eva Libigerová, mluvčí Fakultní nemocnice Bulovka, kde policisté porody ukrajinských náhradních matek dohledali. Nemocnice, jak připomíná mluvčí, jim také pro vyšetřování poskytla všechny dostupné informace.

Musím zachovat rod

V žádném ze třiceti policií zdokumentovaných „českých“ případů se nepotvrdilo, že by někdo děti porozené v Praze náhradními ukrajinskými matkami týral nebo zneužíval. Jedinou neznámou v tomto

směru zůstává výše zmíněný případ, kdy se dítě z Prahy ztratilo úřadům kdesi ve Spojených státech. A také je tu případ muže, který si dítě nevyzvedl – podle zjištění policie prostě ztratil zájem.

Mezinárodní vyšetřování ukázalo i na tatínka, který dítě vychovával v nevyhovujících podmínkách.

„Otcové, kteří si děti pořizují, jsou často vyššího věku, kdy nejstaršímu je 66 let a v některých případech byla zaznamenána absolutní neznalost a nezkušenost potřebné péče o novorozené děti,“ říká policejní mluvčí Ibehej.

Komplikaci pro byznys s dětmi pak přinesla předloni v březnu koronavirová pandemie a uzavření hranic. Dva klienti z Číny se nemohli dostat do Prahy. A jejich miminka naopak z Česka. Jedno dítě tak zůstalo v Česku půl roku, druhé dokonce rok a půl. Staraly se o ně chůvy, protože ukrajinské náhradní matky, které je porodily, odjely domů.

Policisté zjistili, že některé jiné Ukrajinky to před propuknutím pandemie nestihly a musely zůstat v Praze – bez pomoci a bez zázemí – ještě dlouhé měsíce.

Detektivové podle informací Seznam Zpráv vyslyšali přímo na ruzyňském letišti otce odvážející si děti do ciziny. Zajímalo je mimo jiné, proč si dítě kupují a proč zrovna tímhle způsobem. Dostávali různé odpovědi – například jeden švédský klient prohlásil, že udělal radost své matce, která od něj marně čeká vnoučata. Další z Německa zase vysvětlil, že chtěl dceru. A otec z Bulharska dal detektivům odpověď: „Musím zachovat rod.“

A když se policisté ptali, jaké mají otcové pro děti zázemí, uslyšeli i repliku ve stylu: Když si kupujete ferrari, tak na něj přece také máte garáž. Neboli: Nebojte se – odvážím si cenné zboží, buďte si jisti, že o ně bude postaráno.

Foto: Oficiální internetové stránky MV Ukrajiny, Ukrajínští vyšetřovatelé hovoří o zisku až 1,2 milionu eur. Snímek peněz se objevil i ve zprávě o vyšetřování.

Peníze na kyperské účty

Skupina kolem Feskovovy kliniky si podle detektivů byla dobře vědoma, že přes Prahu dokáže snadno obcházet striktní ukrajinské zákony. Službu tak neposkytovala klinika napřímo, ale prostřednictvím smluv uzavíraných mezi otci a zahraničními firmami.

Platby za náhradní mateřství pak končily na kyperských a švýcarských účtech patřících firmám, které sice lékař Feskov na papíře nevlastní, ale fakticky je z pozadí ovládá.

Jednotlivé články řetězu, tedy lidé na různých úrovních skupiny, o sobě navzájem nevěděly. Organizátoři je rovněž poučovali, aby důsledně zachovávali mlčení ohledně propojení s respektovanou ukrajinskou klinikou.

Zatímco na Ukrajině jsou hlavní aktéři obvinění, tuzemská část vyšetřování naráží na už zmíněný

fakt: Česko nemá zákony, které by jasně řekly, jak má náhradní mateřství vypadat, za jakých podmínek je možné a jaký postup je už za hranou trestního zákoníku.

„V České republice není náhradní mateřství nijak upraveno,“ souhlasí už citovaná dozorující státní zástupkyně Adámková.

Mimochodem to, co se dělo na lince Ukrajina-Praha, přímo zakazují zákony v Německu, Itálii, Francii, Rakousku nebo Polsku.

Čeští policisté tak došli k závěru, že technicky vzato sice zmapovali ze svého pohledu obchod s lidmi, ale nazvat to takto z pohledu práva je už složitější.

„Zjednodušeně řečeno princip, kdy muž osloví kliniku, zaplatí požadovanou částku, odevzdá sperma buď přímo na klinice, nebo je zašle na kliniku a po roce přijíždí do České republiky převzít novorozené dítě, přičemž dítě je pouhou komoditou, směnou za peníze, se skutečně z laického pohledu jeví jako obchod s dětmi, nikoli však z pohledu trestněprávního,“ vysvětluje mluvčí Národní centrály proti organizovanému zločinu Ibehej.

Aby se totiž podle českých zákonů jednalo o obchod s lidmi, museli by policisté dokázat, že děti cíleně končily u pedofilů nebo sloužily třeba k natáčení pornografie. A to se nepotvrdilo. Stejný zločin by to byl, kdyby matky byly k „pronajmutí svého těla“ donucené.

Třeba tím, že žily v nuzných podmínkách a pod tímto sociálním nepříjemným tlakem přijaly odměnu 10 tisíc dolarů.

„V tomto konkrétním případě se po provedeném šetření zneužití matek potvrdilo, nicméně s ohledem na skutečnost, že matky jsou ukrajinské národnosti, žijí na Ukrajině a taktéž hlavní organizátoři a klinika se nachází na Ukrajině, vede vyšetřování po této linii proti této klinice v současné době ukrajinská strana,“ říká státní zástupkyně Adámková.

Policisté si myslí, že popsaná kauza by mohla přesvědčit politiky, aby náhradní mateřství svázali do přehledných pravidel. Zatím takové paragrafy napsané nejsou.

Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL) řekl, že problém otevře na jednání s dalšími ministry. Tak, aby zákon vznikl co nejdříve.

ZDROJ: [1](#)